

GYMNÁZIUM BRNO
VÍDEŇSKÁ
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

DODATEK – ZMĚNA

školního vzdělávacího programu

Gymnázium – programování 6L

(platného od 1. 9. 2024)

1. GYMNÁZIUM – PROGRAMOVÁNÍ 6L

1.1 Vzdělávací program

šestiletý

1.2 Studijní forma vzdělávání

denní forma vzdělávání

1.3 Předkladatel

Název školy: Gymnázium Brno, Vídeňská, příspěvková organizace

Adresa: Vídeňská 55/47, Brno, 639 00

IČO: 00558982

Rezortní identifikátor školy: 600013448

IZO: 000558982

Ředitel školy: Mgr. David Andrlé

e-mail: andrlé@gvid.cz

Koordinátor pro tvorbu ŠVP: Mgr. Lucie Chromcová

e-mail: chromcova@gvid.cz

Další kontakty: telefon: +420 543 421 751

web: www.gvid.cz

1.4 Zřizovatel

Název: Jihomoravský kraj

Adresa: Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje

telefon: +420 541 651 111

web: www.kr-jihomoravsky.cz

1.5 Platnost změny od 1. září 2026 (Pro žáky, kteří ve školním roce 2026/2027 studují první až třetí ročník.)

Číslo jednací: 903b/2026/GV

Mgr. David Andrlé, ředitel školy

2. Specifikace změn

Z důvodu většího zefektivnění výuky předmětu Český jazyk a literatura dochází ke změně učebních osnov tohoto předmětu pro všechny ročníky. V rámci učiva nedošlo k žádné redukci ani navýšení, ale pouze k jeho přerozdělení mezi jednotlivými ročníky studia. Veškeré provedené změny jsou v následujícím textu barevně zvýrazněny.

2.1 Český jazyk a literatura

2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

- **Obsahové, časové, a organizační vymezení**

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Hodinová dotace	4	4	4	4	4	4

Učební osnovy realizují obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP ZV a RVP G.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP G.

Předmět je povinným maturitním předmětem ve společné části maturitní zkoušky.

Výuka je rozdělena na literární výchovu a jazykovou a komunikační výchovu.

V některých ročnících se v závislosti na provozních podmínkách školy v jedné hodině týdně třída dělí na skupiny.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou.

Ve všech složkách předmětu se žák postupně učí pracovat s odbornými a uměleckými texty, poznává bohatství mateřského jazyka a je veden k tomu, aby tyto poznatky využíval ve všech formách komunikace.

Jazyk chápe nejen jako nástroj komunikace a vyjádření myšlenek, ale také jako prostředek estetického působení.

V jazykové a komunikační výchově žák pracuje s různými typy textů a promluv a je veden k tomu, aby jim porozuměl jak po stránce obsahové, tak jazykové a dovedl je interpretovat. Rozvíjí schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem správně, výstižně, stylisticky vhodně a pohotově v projevech mluvených i písemných. Důležitým předpokladem pro správně vytvořené písemné projevy je i zvládnutí pravopisu.

Literární výchova je předmětem všeobecně vzdělávacím, v jehož rámci je vedle složky poznávací rozvíjena významnou měrou složka etická a estetická. Žák získává základní přehled o vývoji české a světové literatury v souvislosti s vývojem historickým, společenským, politickým. Přitom je kladen důraz na četbu obohacenou o televizní inscenace, divadelní a filmová představení. Výběr autorských osobností je v jednotlivých ročnících konkretizován pro každý školní rok. Žák je motivován k tomu, aby si uvědomoval naše tradice a získal pozitivní postoj k uměleckým dílům. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k utváření názorů, postojů, zájmů, vkusu a mravního profilu žáka a celkově rozvíjí a kultivuje jeho duchovní život.

- **Výchovné a vzdělávací strategie**

Ve výuce jsou voleny vhodné výchovné a vzdělávací strategie, které pomáhají žákům zvládnout klíčové kompetence.

- Kompetence k učení - 1
- Kompetence k řešení problémů - 2
- Kompetence komunikativní - 3
- Kompetence sociální a personální - 4
- Kompetence občanské - 5
- Kompetence pracovní a k podnikavosti - 6
- Kompetence digitální - 7

Učitel volí vhodné texty za účelem zvládnutí grafické i zvukové stránky jazyka. (3, 4)

Učitel vybírá a předkládá žákům vhodné texty, tím je motivuje k četbě a k následné analýze a společné diskusi. (1, 3, 4).

Učitel dává ve výuce prostor k realizaci referátů a mluvních cvičení, které si žák vybírá sám, nebo je zadává učitel. Jejich témata jsou volena v souladu s probíraným učivem, nebo se týkají aktuálního kulturního a společenského dění. Tím žáky vede, aby vyslovili otevřeně svůj názor, obhájili jej, podpořili logickými argumenty, aby spolupracovali s ostatními spolužáky při rozvoji diskuse a tolerovali vzájemně své názory. (3, 4, 5)

Učitel zadává slohové práce k aktuálnímu kulturnímu i společenskému dění, tím žáky vede k samostatnému písemnému projevu a prezentaci jejich jazykových dovedností. Vzhledem k pestrosti témat je zde možné realizovat většinu průřezových témat a využít mezipředmětové vztahy. (3,4,5)

Učitel motivuje žáky k zapojení do předmětových soutěží:

- olympiády v českém jazyce, tím je vede k hlubšímu studiu jazyka; (1, 2, 3)
- recitační soutěže; tím žáky vede k aktivnímu uchopení uměleckého díla, rozšíření znalostí literárního díla daného autora, podporuje jeho estetické cítění a inspiruje k vlastní tvorbě; (1, 3, 4)
- literární soutěže; tím vede žáky ke kreativní činnosti a podporuje jejich jazykové dovednosti a estetické cítění; (1, 3, 4)
- řečnické soutěže; tím vede žáky k volbě daného tématu, jeho zpracování a prezentace, podporuje jeho řečnické dovednosti, schopnost argumentovat v diskusi a estetické cítění; (1, 3, 4, 5)

Učitel organizuje pro žáky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav, exkurze do nejrůznějších kulturních institucí (knihovny, galerie, muzea), rozvíjí tím jejich estetické cítění a vytváří prostor pro diskusi, analýzu a formulování závěrů. (3, 4, 5)

Učitel organizuje práci žáků ve skupinách. (4, 5)

Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví). (1, 5)

Učitel vede žáky k tomu, aby v předmětu český jazyk a literatura využili svých znalostí a dovedností z oblasti digitálních technologií, např. při získání a zpracování informací za účelem vypracování referátů, projektových úkolů apod. (2, 7)

Učitel vede žáky k systematickému používání školního online výukového prostředí, například zadáváním vhodných domácích úkolů či vkládáním studijních materiálů. (1, 6, 7)

Učitel seznamuje žáky s novými digitálními technologiemi a aplikacemi, podporuje je v jejich využívání, zároveň je vede ke kritickému posuzování přínosů a rizik. (2, 7)

1.1.1 Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Ročník	Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1.	Nauka o slovní zásobě	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba Nauka o tvoření slov Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis 	
	Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický. Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s online slovníky a příručkami. 	<ul style="list-style-type: none"> Skloňování obecných jmen přejatých Skloňování cizích vlastních jmen Užití cizích vlastních jmen Slovesný vid Pravopis i/y v koncovkách Předpony s/z Předložky s/se, z/ze Skupiny bě/bje, mě/mne 	
	Skladba	<ul style="list-style-type: none"> V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích. Rozlišuje druhy vět v souvětí a vhodně je využívá při různých komunikačních situacích. Využívá svých znalostí o větě při tvorbě jazykových projevů. 	<ul style="list-style-type: none"> Věta jednoduchá Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami Významové poměry mezi větnými členy a vedlejšími větami Souvětí podřadné Souvětí souřadné Spojovací výrazy v souvětí Jazykové rozbory Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí 	
	Obecné výklady o českém jazyce	<ul style="list-style-type: none"> Samostatně pracuje se slovníky a příručkami. 	<ul style="list-style-type: none"> Útvary českého jazyka Jazyková kultura 	D – souvislost vývoje českých dějin s vývojem

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití. • Rozlišuje jednotlivé jazykovědné disciplíny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovanské jazyky 	<p>českého jazyka</p> <p>P2.4 Žijeme v Evropě</p>
Úvod do učiva o slohu	<ul style="list-style-type: none"> • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky. • Využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. • Vhodně užívá verbálních a neverbálních prostředků řeči. • Uplatňuje své názory a osobní postoj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zásady dorozumívání • Úvod do stylistiky • Jazykové styly • Slohové postupy 	P1.1 Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Práce s textem	<ul style="list-style-type: none"> • Zachycuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky daného textu. • Výstižně a přehledně zpracovává text. • Vytvoří osnovu, výpisky nebo výtah. • Z přečteného textu samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. • Žák využívá různá digitální zařízení při práci s textem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úvaha • Výtah • Referát 	
Charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. • Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. • Využívá poznatky z krásné literatury a 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika literárních postav 	P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace Ov – vztahy mezi lidmi

		<p>filmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Využívá znalosti z literární teorie. ● Vybere z literárního díla vhodný citát, který výstižně charakterizuje literárního hrdinu. 		
	Výklad	<ul style="list-style-type: none"> ● Zachycuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky daného textu. ● Výstižně a přehledně zpracovává text. ● Využívá základy studijního čtení, vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu. ● Vytvoří osnovu, výpisky nebo výtah z přečteného textu a samostatně připraví a s oporou o text přednese výklad. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Výklad 	
	Líčení	<ul style="list-style-type: none"> ● Využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci – tvořivé psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. ● Rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení. ● Vybírá vhodné jazykové prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Umělecký popis 	P4.2 Člověk a životní prostředí Vv – vnímání uměleckého díla
2.	Slovní zásoba a význam slova	<ul style="list-style-type: none"> ● Správně třídí druhy slov, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Slovo a sousloví ● Synonyma, antonyma, homonyma ● Slovní zásoba 	D, lvt, Bi, cizí jazyky
	Tvoření slov	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Stavba slova ● Tvoření slov 	
	Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> ● Správně třídí slovní druhy a druhy slov, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Slovní druhy ● Pravopisná cvičení 	

		<ul style="list-style-type: none"> ● V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický. 		
Skladba	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozlišuje druhy vět a větné ekvivalenty a vhodně je využívá při různých komunikačních situacích. ● Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. ● V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Věty podle postoje mluvčího ● Věty podle členitosti ● Souvětí souřadné ● Souvětí podřadné ● Složité souvětí ● Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí ● Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, elipsa ● Slovosled v české větě ● Psaní velkých písmen u vlastních jmen 		
Zvuková stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> ● Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami. ● Čte s porozuměním, výrazně s prožitkem recituje vhodné umělecké texty. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Zvuková podoba věty 		
Obecné výklady o českém jazyce	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití. ● Orientuje se v rozdělení slovanských jazyků 	<ul style="list-style-type: none"> ● Funkce řeči ● Slovanské jazyky ● Útvary národního jazyka ● Jazyková kultura 	D – souvislost vývoje českých dějin s vývojem českého jazyka	
Výklad	<ul style="list-style-type: none"> ● Výstižně a přehledně zpracovává text. ● Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu. ● Samostatně připraví a s oporou o text přednese výklad. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Výklad 	P4.2 Environmentální výchova, okruh Člověk a životní prostředí	
Popis a charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> ● Vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému 	<ul style="list-style-type: none"> ● Popis pracovního postupu ● Popis uměleckého díla 	Vv – vnímání uměleckého díla	

	<p>komunikačnímu záměru.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Vystihuje osobní vztah k popisované skutečnosti. ● Využívá své znalosti z literární teorie (metafora, metonymie, personifikace). 	<ul style="list-style-type: none"> ● Charakteristika 	<p>P1.2 Osobnostní a sociální výchova, okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů P1.4 Osobnostní a sociální výchova, okruh Morálka všedního dne</p>
Vypravování	<ul style="list-style-type: none"> ● Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. ● Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. ● Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním mezivětného navazování. ● Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vypravování 	<p>P1.5 Osobnostní a sociální výchova, okruh Spolupráce a soutěž</p>
Úvaha	<ul style="list-style-type: none"> ● Na základě získaných poznatků se zamýšlí nad problémem, dospěje k nějakému závěru. ● Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. ● V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Úvaha 	<p>P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ● Hodnotí aktuální společenské jevy. ● Uplatňuje své názory a osobní postoj. 		
	Řečnické útvary	<ul style="list-style-type: none"> ● Odlíší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru mluvčího. ● V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči. ● Zapojí se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. ● Dobře se orientuje v daném tématu. ● Využívá vhodně ustálených obrátů, vyvaruje se užívání frází a stálého opakování nadbytečných slov a rušivých gest. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Proslov ● Diskuze 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova, okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Publicistické útvary	<ul style="list-style-type: none"> ● Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. ● Vhodně využívá prostředků uměleckého stylu. ● Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj. ● Komunikuje s učitelem i spolužáky ve školním online prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Fejeton ● Funkční styly 	<p>P 5.2 Mediální výchova okruh Mediální produkty a jejich význam</p> <p>P5.4 Mediální výchova okruh Účinky mediální produkce a vliv médií</p>
3.	Mezilidská komunikace	<ul style="list-style-type: none"> ● Ovládá komunikační strategii. ● Používá zpětnou vazbu v komunikaci. ● Rozšiřuje komunikační dovednosti. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Základní model mezilidské komunikace ● Komunikační dovednosti, strategie ● Neverbální komunikace 	P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace

Obecné poučení o jazyce	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem jazyk a řeč, objasní vztah myšlení a jazyka, charakterizuje základní etapy vývoje literárního jazyka, objasní vztah češtiny a slovanských jazyků. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jazyk • Jazykovědné disciplíny • Národní jazyk a jeho útvary • Jazyková kultura • Rozdělení světových jazyků • Postavení češtiny mezi ostatními jazyky 	P3.3 Multikulturní výchova, okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Zvuková stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie a vysvětlí jejich praktické využití. • Na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad správné výslovnosti, vhodně využívá zvukové prostředky řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> • Systém hlásek v češtině • Zvuková stránka souvislé řeči 	Hv – práce hlasivek Cj – fonetický přepis a správná výslovnost
Grafická stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis – vyjmenovaná slova • Pravopis – shoda podmětu s přísudkem • Pravopis – přídavná jména • Pravopisná cvičení 	
Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá českou normu skloňování a časování. • Dovede odlišit spisovné a nespisovné tvary. • Orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy, objasní mluvnické kategorie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní druhy • Mluvnické kategorie • Jazykový rozbor 	Konfrontace mluvnických kategorií v Čj a cizích jazycích
Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy vět podle postoje mluvčího • Druhy vět podle stavby • Věta jednoduchá • Větné členy základní, rozvíjející • Souvětí souřadné • Souvětí podřadné • Nepravidelnosti a chyby ve větné stavbě 	Cj – srovnání syntaktických systémů
Nauka o slohu –	<ul style="list-style-type: none"> • Správně uplatňuje slohové postupy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slohotvorní činitele 	ZSV – mezilidská

	slohové postupy	<ul style="list-style-type: none"> • Vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci. • Pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, koncepty. • Získané dovednosti tvořivě využívá k rozvíjení svého individuálního stylu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slohový postup informační • Slohový postup vyprávěcí • Slohový postup popisný • Slohový postup výkladový • Slohový postup úvahový 	komunikace a problémy v mezilidských vztazích P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace
	Funkční styl prostěsdělovací	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje psané a mluvené projevy. • Správně využívá slohové postupy a jazykové prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika prostěsdělovacího stylu • Útvary prostěsdělovacího stylu 	P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace Slohová práce – vypravování a popis (prostý a pracovní postup)
4.	Práce s informacemi	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v systému práce s informacemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační zdroje a instituce • Vyhledávání informací • Studium textu a jeho kritické hodnocení 	P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace
	Lexikologie a slovtvorba	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě znalosti rozvrstvení slovní zásoby používá jazykové prostředky adekvátně danému kontextu, a to jak v projevu písemném, tak mluveném. • Umí vysvětlit zásady obohacování slovní zásoby. • Naučí se pracovat s příručkami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam slov • Vztahy mezi slovy • Slovní zásoba a její rozvrstvení • Lexikografie • Obohacování slovní zásoby • Odvozování, skládání, zkracování • Morfematický rozbor • Slovtvorné kategorie 	Konfrontace se znalostmi získanými v cizích jazycích v této oblasti, práce s cizojazyčnými slovníky
	Grafická stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje znalosti zásad českého pravopisu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Písmo, druhy písma • Pravopis souhláskových skupin • Pravopis velkých písmen • Interpunkce 	
	Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá českou normu skloňování a časování. • Dovede odlišit spisovné a nespisovné tvary. • Orientuje se v celém tvaroslovném 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní druhy • Mluvnické kategorie • Jazykový rozbor 	Konfrontace mluvnických kategorií v Čj a cizích jazycích

		<p>systemu, zvládá třídění slov na slovní druhy, objasní mluvnické kategorie.</p>		
Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy vět podle postoje mluvčího • Druhy vět podle stavby • Věta jednoduchá • Větné členy základní, rozvíjející • Souvětí souřadné • Souvětí podřadné • Nepravidelnosti a chyby ve větné stavbě 	Cj – srovnání syntaktických systémů	
Funkční styl rétorický	<ul style="list-style-type: none"> • V mluveném projevu využívá základní principy rétoriky. • Volí adekvátní komunikační strategie, učí se respektovat partnera a přizpůsobuje se mu, nebo s ním polemizuje. • Vhodně využívá jazykové prostředky i nonverbální prostředky a interpretuje je v řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika řečnického stylu • Útvary řečnického stylu 	P1.1 Osobnostní a sociální výchova, okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	
Funkční styl umělecký	<ul style="list-style-type: none"> • V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi. • Interpretuje a prezentuje umělecký text. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika uměleckého stylu • Útvary uměleckého stylu 	Slohová práce – líčení a charakteristika	
Funkční styl administrativní Komunikace na trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá slohové útvary a postupy a je schopen je vhodně prakticky využít. 	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční styl administrativní • Útvary administrativního stylu • Grafická a formální úprava písemných projevů • Způsob efektivní komunikace • Prezentace při přijímacím řízení • Firemní kultura 	P1.3 Osobnostní a sociální výchova, okruh Sociální komunikace	

	Komunikační dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá komunikační dovednosti pro sebeprosazení. • Vytváří prezentace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikační motivy • Komunikační dovednosti 	P1.1 Osobnostní a sociální výchova, okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
5.	Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá českou normu skloňování a časování. • Dovede odlišit spisovné a nespisovné tvary. • Orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy, objasní mluvnické kategorie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní druhy • Mluvnické kategorie • Jazykový rozbor 	Konfrontace mluvnických kategorií v Čj a cizích jazycích
	Grafická stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopisná cvičení 	
	Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy vět podle postoje mluvčího • Druhy vět podle stavby • Věta jednoduchá • Větné členy základní, rozvíjející • Souvětí souřadné • Souvětí podřadné • Nepravidelnosti a chyby ve větné stavbě 	Cj – srovnání syntaktických systémů
	Funkční styl publicistický	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou a rozpozná zvláštnosti publicistických žánrů. • Vyhledá hlavní informace v textech psané publicistiky. • Vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů. • Napíše fejeton, recenzi, reportáž. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika publicistického stylu • Útvary publicistického stylu 	P5.2 Mediální výchova, okruh Mediální produkty a jejich význam Slohová práce – reportáž
	Mediální komunikace	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si vliv médií na společnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Masová média • Účinky médií 	P5.4 Mediální výchova, okruh Účinky mediální produkce a vliv médií
	Funkční styl odborný	<ul style="list-style-type: none"> • Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika odborného stylu 	Cj – slohové útvary

		<p>funkční styly, slohové postupy a útvary.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektivně a samostatně používá různé informační zdroje – slovníky, encyklopedie, internet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Útvary odborného stylu 	Slohová práce – úvaha
6.	Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy vět podle postoje mluvčího • Druhy vět podle stavby • Věta jednoduchá • Větné členy základní, rozvíjející • Souvětí souřadné • Souvětí podřadné • Nepravidelnosti a chyby ve větné stavbě 	Cj – srovnání syntaktických systémů
	Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá českou normu skloňování a časování. • Dovede odlišit spisovné a nespisovné tvary. • Orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy, objasní mluvnické kategorie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní druhy • Mluvnické kategorie • Jazykový rozbor 	Konfrontace mluvnických kategorií v Čj a cizích jazycích
	Grafická stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopisná cvičení 	
	Funkční stylistika	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, určí jeho funkci • Svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou daného textu • Ve svém písemném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a adresátovi 	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční styly, slohové postupy a útvary 	Slohová práce – výběr ze slohových útvarů – maturitní generálka
	Textová lingvistika	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojí si znalosti týkající se problematiky nadvětných celků. • Seznámí se s hlavními pojmy textové 	<ul style="list-style-type: none"> • Soudržnost textu • Aktuální členění výpovědi • Grafická a formální úprava písemných 	

		lingvistiky a prohloubí si svoji komunikativní kompetenci.	sdělení	
	Vývoj češtiny	<ul style="list-style-type: none"> • Vystihne podstatné rysy vývoje češtiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Změny v češtině v průběhu vývoje • Vývojové tendence současné češtiny 	

LITERÁRNÍ KOMUNIKACE

Ročník	Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1.	Seznámení s českou a světovou literaturou	<ul style="list-style-type: none"> • Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. • Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. • Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Literatura a její funkce • Poezie, próza, drama • Struktura literárního díla • Osvícenství • Preromantismus • Romantismus • Realismus • Naturalismus • Literatura přelomu 19. a 20. století – moderní umělecké směry • Česká moderna a buřiči • Meziválečná literatura 	D – kultura od antiky ... P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (hlavní autoři, žánry a díla domácí a světové literatury, kultury a umění)
2.	Seznámení s českou a světovou literaturou	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora. • Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. • Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty. • Uvádí základní literární směry a jejich 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární druhy a žánry • Jazyk literárního díla • Světová literatura 2. poloviny 20. století • Česká literatura 1945–1948 • Česká literatura 1948 – polovina 50. let • Česká literatura 2. poloviny 50. let a 60. let • Česká literatura 70. a 80. let 	D – kultura od antiky ... P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (hlavní autoři, žánry a díla domácí a světové literatury, kultury a umění)

		<p>významné představitele v české a světové literatuře.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích. 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká literatura po 1989 • Metody interpretace literárního textu 	
3.	Základy literární vědy	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší umělecký text od neuměleckého, své schopnosti dokáže uplatnit při rozboru děl různých autorů ze světové i české literatury. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teorie literatury • Literatura a její druhy a žánry • Metody interpretace uměleckého textu 	
	Starověká literatura, středověká literatura, baroko, klasicismus, osvícenství a preromantismus v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje základní období literárního vývoje ve světě i u nás. • Rozezná základní žánry a uvede jejich příklady. • Rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Staroorientální literatury • Antické Řecko a Řím • Středověká evropská literatura • Středověká česká literatura • Husitská literatura • Evropský humanismus a renesance • Český humanismus a renesance • Evropské baroko • České baroko • Klasicismus, osvícenství • Preromantismus • Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla 	<p>D – kultura od antiky ... Vv – výtvarné umění a architektura jednotlivých uměleckých směrů Hv – hudba jednotlivých uměleckých směrů</p> <p>P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p>
4.	Národní obrození	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové. • Objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby. 	<ul style="list-style-type: none"> • Periodizace národního obrození, charakteristika jednotlivých fází • Hlavní představitelé národního obrození 	<p>D – národní obrození jako etapa ve vývoji českého národa ZSV – politické cíle NO, sociologické aspekty</p>
	Česká a světová literatura 19. století	<ul style="list-style-type: none"> • Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj 	<ul style="list-style-type: none"> • Romantismus ve světové literatuře • Romantismus v české literatuře • Zrod novodobého českého dramatu ve 30. – 50. letech 19. století • Česká publicistika 1. poloviny 19. století 	<p>ZSV – filozofické směry 19. stol. a jejich vliv na literaturu Vv – výtvarné umění a architektura jednotlivých</p>

		<p>literatury a literárního myšlení.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevily v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady. • Na konkrétních dílech prokáže znalosti z literární teorie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Počátky kritického realismu v české literatuře • Tvorba májovců, ruchovců a lumírovců • Realismus, naturalismus ve světové literatuře • Český realismus a naturalismus • Drama 70. – 90. let 19. století 	<p>uměleckých směrů Hv – hudba jednotlivých uměleckých směrů</p> <p>P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p>
	Světová literatura na přelomu 19. a 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moderní umělecké směry konce století a jejich znaky a tvůrčí metody 	<p>Vv – výtvarné umění a architektura jednotlivých uměleckých směrů Hv – hudba jednotlivých uměleckých směrů</p> <p>P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p>
	Česká literatura na přelomu 19. a 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká moderna • Anarchističtí buřiči • Divadlo na přelomu 19. a 20. století 	
	Poezie ve světové literatuře 1. poloviny 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • Vystihne podstatné rysy vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Futurismus, kubismus, kubofuturismus • Dadaismus • Surrealismus • Expresionismus 	<p>D – 1. světová válka v umění ZSV – filozofické směry první poloviny 20. století</p> <p>P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevily v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady. • Samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl. 		souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)
5.	Próza a drama ve světové literatuře 1. poloviny 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • Vystihne podstatné rysy vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení. • Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevily v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady. • Samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl. 	<ul style="list-style-type: none"> • První světová válka ve světové literatuře • Světová próza mezi válkami • Druhá světová válka ve světové literatuře 	<p>D – 1. světová válka v umění ZSV – filozofické směry první poloviny 20. století</p> <p>P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, okruh Žijeme v Evropě (velcí Evropané, evropské kulturní kořeny a hodnoty)</p>
	Česká poezie, próza a drama 1. poloviny 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby. • Na konkrétních dílech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich 	<ul style="list-style-type: none"> • Proletářská poezie • Poetismus • Surrealismus • Expresionismus • Legionářská literatura • Demokratický proud • Psychologická próza • Katolická próza • Experimentální próza • Imaginativní próza • Humoristická próza 	<p>Vv – výtvarné umění a architektura jednotlivých uměleckých směrů</p> <p>Hv – hudba jednotlivých uměleckých směrů</p>

		funkci a účinek na čtenáře, rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci na konkrétním textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Divadlo mezi válkami 	
6.	Základy literární vědy	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší umělecký text od neuměleckého, své schopnosti dokáže uplatnit při rozboru děl různých autorů ze světové i české literatury. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teorie literatury • Literatura a její druhy a žánry • Práce s uměleckým textem 	
	Česká a světová poezie, próza a drama po 2. světové válce a současnost	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí specifičnost vývoje české a světové literatury a vyloží její postavení v kontextu literárním i společenském, objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby. • Na konkrétních dílech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu. • Samostatně interpretuje umělecké texty. 	<ul style="list-style-type: none"> • Světová literatura po roce 1945 • Umělecké směry a proudy v literatuře • Světová poezie po roce 1945 • Drama ve světové literatuře po roce 1945 • Periodizace české literatury po roce 1945 • Básnické skupiny a osobnosti v české literatuře po roce 1945 • Drama v české literatuře po roce 1945 • Česká próza po roce 1945 	<p>D – 2. světová válka a vývoj československé společnosti v poválečném období</p> <p>P1.4 Morálka všedního dne</p>

